

RŮŽENCOVÁ ROZJÍMÁNÍ

Vladimír Koudelka, OP

z jednotlivých rozjímání je možná vhodnější vzít vždy jeden odstavec

I.tajemství radostného růžence: kterého jsi Panno, z Ducha Svatého počala

Přijmout Boha nasloucháním

Už v ráji chtěl člověk všechno vyzkoušet svým poznáním, ve vlastní sebedůvěře si nechtěl nechat nic darovat, a tím bylo porušeno jeho vroucí společenství s Bohem - Stvořitelem a byl zasypán pramen vnitřní jednoty. A přece Bůh s Člověkem vždycky zase začíná znovu. Kde jsme u konce, dává životu nový začátek. On, velký, nepochopitelný Bůh, hledá malého omezeného Člověka. Eva byla „matkou živých“, nyní hledá Bůh ženu, kterou si chce vyvolit za matku života, za matku svého Syna. Nachází ji v mladé dívce Marii. V ní se setkává Bůh s člověkem v neobyčejně hluboké prostotě. Její duše, její nitro je tak prosté, jako je prostá láska Boha ve své bezpodmínečnosti. Maria je zcela otevřená, zcela připravená na bezprostřední setkání s Bohem. Proto mohl anděl překročit všechny lidské hranice. Nebe a země se spojují v této mladé ženě. Bůh se stává člověkem!

Boží posel Marii říká: „Jsi plná milosti, Bůh k tobě vzhlédl s láskou, jsi v něm zakořeněná, zcela naplněná jeho přítomností!“⁴ Tomu Maria sotva rozumí. Ale svým věřícím srdcem a v něžné důvěře rozumí tomu, co na ni bude tajemně vloženo: má se stát svobodnou matkou, dát přednost Bohu před milovaným Josefem, být vydána falešnému podezření, riskovat pro něj svůj mladý život. Cizoložství ženy, jemuž vše nasvědčovalo, bylo trestáno kamenováním. S údivem Maria poslouchá andělovo poselství a bezvýhradně je přijímá: „Jsem služebnice Páně, jsem jeho vlastnictví, může libovolně se mnou nakládat a uskutečnit skrze mne svůj vykupitelský plán.“⁵ Maria naslouchá Božímu slovu a na jeho volání odpovídá svou poslušností. Je zcela Bohu naslouchající a jemu patřící.

Toto Boží poselství nechce být přeslechnuto ani v hluku mé doby ani v hluku mého nitra. Dnes a nyní se mi sděluje Bůh prostřednictvím lidského poselství. I já při své časnosti a podmíněnosti jsem nositelem poselství: Bůh, náš Pán je milostivý. Abych byl schopen předávat toto poselství dále, musím nejprve naslouchat a bezvýhradně se oddat Božímu volání. Pak teprve mohu ve vši prostotě předávat živé Boží poselství srdcím svých bližních. Pak se stanu já sám, ponořený do hlubin milosti, živým svědectvím dobroty Boha a jeho náklonnosti k člověku.

II.tajemství radostného růžence: S kterým jsi, Panno, Alžbětu navštívila Živé zakoušení Boha v druhém

Lk 1, 39-56

Setkání s Bohem bylo pro Marii ohromující. Všechno se v ní dalo do pohybu, božský dar ji nutí předávat ho dál. Tak spěchá Maria, nesoucí pod svým srdcem nezměrnou plnost života, Boží Slovo, za znamením zaslíbeným Božím poslem, aby mohla považovat nemožné za možné. Tímto znamením je plodnost zestárlé a neplodné Alžběty. Víra se stává vnitřní jistotou. Při srdečném setkání s Marií zakusí však také Alžběta něžně a Živé, jak ona sama je hluboce obdarována Bohem řízením nekonečné Boží dobroty. To naplní ji a její dítě duchem Toho, s nímž k ní Maria přichází.

Maria a Alžběta, obě s novým životem v sobě, si vycházejí vstříc a setkávají se. Život dává odpověď životu. Duch Boží, jímž je Maria naplněna, zaplaví nitro Alžběty i její dítě a vzbudí v nich jásavou radost. Obě ženy teď zakoušejí obdarování Bohem. Jejich srdce se široce otevrou, takže je naplní náklonnost a důvěra. Spojeny Duchem svatým jsou posíleny a sjednoceny ve své víře v láskyplné Boží vedení. Alžběta blahorečí Marii, že uvěřila v to, co přijala v Božím poselství, a Maria vzdává díky a velebí Boha, svého Spasitele, který laskavě shlédl na ponížení a chudobu své služebnice.

I já nosím v sobě bohatství života, který se nesmíme rozvíjet naplněním Božím Slovem a setkáním s Ježíšem ve svátostech. V těchto živých znameních Boží přítomnosti smím se i já co nejhloběji přiblížit sám sobě, zde i já dostávám schopnost poznat svého bližního v podstatě jeho bytí a přijmout jej. Sám obdarován stává se mi druhý darem a zážitkem, smíme se spolu setkávat ve své proměnlivé tělesnosti, ve své jedinečnosti a velikosti, ale také ve své slabosti a nedokonalosti. Proto se vzájemně potřebujeme, abychom mohli dozrávat a růst. Potřebujeme jeden druhého, abychom se obohacovali, doplňovali a usměrňovali. Máme své místo ve společnosti podle Božího plánu spásy a navzájem si rozdělujeme jeho dary skýtající nový život. Ono „TY“ je důvodem k díkům, jež nakonec patří Tomu, který nás daroval sobě navzájem.

III.tajemství radostného růžence: Kterého jsi, Panno, v Betlémě porodila Boží narození v dějinách

Jan 1, 1-14

Boží Slovo přichází na svět, aby uvedlo člověka do společenství s jeho počátkem mimo všechnu historii. Kdyby toto Slovo nebylo na počátku u Boha, který je společenstvím a chce společenství, zůstalo by u věčně temného dialogu člověka se sebou samým.⁶ Ve svém Slovu se Bůh sděluje člověku bez výhrad; přichází na svět jako Slovo života', jako někdo, kdo je životem a má život a dává ho v plnosti. Slovo Boží se stalo tělem, v Ježíši přijalo nu sebe nás život se vši jeho lidskostí, prožilo jeho nejhlubší temnotu, protřpělo všechnu nicotnost, pomíjejícnost a marnost. Přijímá nejkrajnější chudobu, aby své stvoření nejdvůž obohatil. Věčný se stává časným. Stvořitel součástí stvoření, Všemohoucnost bezmocností, Věčné se pojí s konečností, aby měl člověk plnost života. Od té chvíle je Slovo Boží neporušitelným živým mostem k člověku. Je navázáno nové pouto, je nám dána nová smlouva.

* * *

Boží Slovo se chtělo stát tělem, avšak nikoli bez lidské odpovědi. Maria dala své slovo, vydala své tělo, kam Bůh mohl sestoupit, a skrze ně do konkrétních dějin lidstva. Maria daruje Slovu života svůj život, Slovu, skrze něž bylo všechno stvořeno, i ona sama. Bůh zrodil Toho, bez něhož není vůbec nic, a Maria porodila Toho, bez něhož nic není tak, jak by to mělo být. To se stane za velmi všedních, chudičkových okolností: po marném hledání přístřeší, zcela improvizovaně, v betlémské stáji přichází božský život do naší lidské bídy a ubohosti, do stáje našeho života. Bůh přijímá tuto naši skutečnost ve všech rozměrech, aby každému z nás zjevil, jak nekonečnou cenu pro něj máme.

* * *

Od té doby Boží Slovo už pro mne není žádnou frází, žádnou utopií, už není cizím bohem. Chce se ve mně zpodobnit a proniknout můj každodenní život, aby ve mně i ve světě bylo více lásky. Boží láska k lidem mi daruje toto dítě ve jeslích, abych i já a svět měl větší lásku k lidem. Já jsem hrnčířským kruhem této události. Bůh se stal člověkem jednou provždy, a přece chce, aby se tato skutečnost ve mně stále znovu opakovala. Jestli se toto Dítě pro mne stalo opravdovým Zachráncem, Spasitelem a Emanuelem (*Bohem s námi*), se ukáže podle toho, mám-li pro jeho zachraňující lásku otevřené ruce, nohy a teplo srdce. Teprve osloven Božím Slovem jsem člověkem, teprve pak najdu pravou podstatu svého bytí. Slovo života přijde do mého života a přivede mě ke světlu!

IV.tajemství radostného růžence: Kterého jsi, Panno, v chrámě obětovala

Láskyplné odevzdání

Lk 2, 22-32

Ježíšovi rodiče naplňují zákon Páně^s, zasvěcují své dítě jako prvorozené Bohu a přinášejí také malý dar jako výkupné. Avšak může být Ježíš „zrozený dříve než kdokoli z tvorů“⁰ vykoupen nějakým obětním darem? Byl Synem a náležel Otcí tělem a duší, celým svým životem, celou svou vůlí. Maria a Josef jsou věrni zákonu, pokynu milujícího Boha, protože sami smějí nejhluběji zakusit jeho nezlomnou věrnost. A Ježíš zůstane svému zasvěcení, své radikální odevzdanosti Bohu věrný po celý život. Simeon a Anna, prostí lidé, poznávají v dítěti Ježíši Pomazaného Bohem, odedávna vytouženého Spasitele světa. Dají se vést Duchem Božím, tuší konec Adventu a setrvávají ve svém očekávání. Jejich oči jsou vidoucí, spatřují v tomto dítěti spásu světa, nepochopitelné se stává pochopitelným.

Sama od sebe nemá Maria ve své chudobě nic; a přece v oběti svého dítěte dává to nejvlastnější, co má. Své konečné naplnění, které v něm nalezla, odevzdává beze zbytku Bohu. Zná tajemství tohoto dítěte: Bohem tajemně darováno, zůstávají jen propůjčeno. Život matky cirkuluje v přijímání a dávání. Maria odevzdává své dítě Bohu a tím se znovu odevzdává do vlastnictví svému Stvořiteli. Její láska může prohrát a ztratit, ale tím bude ještě zralejší a dosáhne pravé svobody. Tato oběť, toto bezvýhradné „ANO“ k Božímú plánu spásy, ji přivádí do vše naplňující blízkosti Boha. Avšak tato blízkost přináší také temnoty a bolest: už teď padá na matku stín Synova utrpení. Kristus však v ní dosáhne nejvyššího vítězství, vítězství, o němž už zpívala v „*Magnifikat*“ a které spojí jednou všechny lidi v jedinou píseň: „... můj duch jása v Bohu, mém spasiteli“¹⁰.

* * *

Co mohu Bohu dát, co mu ještě nepatří? Jedno Bůh nemá: mne samotného, „...vás, bratři, vybízím: Přinášejte sami sebe v oběť živou, svatou a Bohu milou“¹¹ ve svobodě lásky. Odevzdávám se tomuto Bohu nerozděleným srdcem a tím se dostávám k němu do nové blízkosti. Věrně se zasvěcuji svému věrnému Bohu a můj život nachází největší hloubku a plnou plodnost podle míry lásky, kterou mí Bůh dává. Můj život bude plodný pro svět. Mé oči prozářené světlem Ježíšovým vidí druhého v milosrdenství a nekonečné dobrotě Boží a v tomto světle přijímám jeho bratry a sestry za vlastní a dávám jim nové poznání jejich Bohem darované důstojnosti. Tím je obdarovávám, ale nakonec nejvíce obohacuji sebe samotného.

V.tajemství radostného růžence: Které ho jsi, Panno, v chrámě našla

Ztratit a znovu nalézt

Lk 2, 41-52

Dítě Ježíš žije pod ochranou a v péči svých rodičů. Přece však přijde okamžik, kdy je třeba se odpoutat od důvěrně známých zvyklostí a opustit bezpečný prostor rodičovského domu. Chce nastoupit něco nového a hlubšího; Ježíš musí teď svou vlastní zodpovědností utvářet svůj život a vztahy k božskému Otci. Je to božské „MUSÍ“, protože je Synem. Proto ho to nutí hledat to, co je jeho Otce, a zůstat tam. Toto nutkání vede nejprve ke konfliktu v malé rodině. Lidské chápání je omezené: „Hle, tvůj otec i já s bolestí jsme tě hledali.“¹² Matce puká srdce. Bolestně pocítí meč předpověděný Simeonem. Později řekne Ježíš své matce: „Kdo je má matka a moji příbuzní? ... Každý, kdo koná vůli Boží, to je můj bratr i sestra i matka.“¹³ Maria se učí ještě hlouběji poznávat, co je zákonem a dynamikou života jejího dítěte: patřit Otci.

Bolest úzkostného hledání je bohatě odměněna štěstím shledání. Matka však nalézá Syna tam, kde ho nečekala; tak velice se soustředí na vlastní bolest. Najde jiného Ježíše: už není doma v rodině svého dětství, ale v domě svého Otce, tam, kde je vlastní smysl bytí každého člověka. Dítě roste a zraje, ale i matka se podrobuje procesu zrání. Musí vrůst do nového vztahu k Ježíši a jako matka přerůst sebe sama, aby přijala tajemné úmysly Boží s jejím Synem a stala se matkou pro svět. Potřebuje teď dobu ticha a vnitřního soustředění. Proto všechno, co se děje, zachovává ve svém srdci.¹⁴

I já hledám Boha. Ale hledám ho skutečně? Tak, jak volá k Bohu starozákonní žalmista: „Pane, můj Bože, tebe jen hledám, po tobě žízní celá má duše!“¹⁵ Vědění, kariéra a úspěch mne nepřivedou do blízkosti živého Boha, ani zdraví a mládí, ani žádná organizace nebo instituce. Jádrem Ježíšova života byl jeho intimní vztah k Otci, Také já najdu Boha jen v živém vztahu k němu, v prožívání vztahu ke svým bližním, s nimiž nesu jejich břímě, když v nespočetných tvářích poznávám své bratry a sestry. Společným hledáním se tak otvírají cesty k vyššímu životu, který vede skrze společenství s ostatními a láskyplné odevzdání se jim k lidské zralosti a spojení s Bohem. Jestliže patřím Jemu, stávám se pro svět svobodným.

BOLESTNÝ RŮŽENEC - TAJEMSTVÍ VYKUPUJÍCÍ LÁSKY

I.tajemství bolestného růžence: Který se pro nás krví potil

Odevzdat smrtelnou úzkost do rukou Božích

Lk 22, 39-53

' : Přišla hodina: odevzdanost Ježíšova života se ještě stupňuje otrockým umýváním nohou při Poslední večeři se svými učedníky a ustanovením Eucharistie. Atmosféra této noci připomíná záchranu vyvoleného národa z egyptského otroctví a Ježíš chápe jedinečnost této hodiny, vyzývající k tomu, aby znovu vykročil a Rudým mořem převedl svůj lid, nesoucí nyní jeho jméno, do zaslíbené země Boží svobody. Znamením záchrany nebude už beránek, kterého jí se svými učedníky, on sám je osvobozením, je beránek zabitý, aby člověk skutečně poznal své usmíření s Bohem. Chléb, který láme, bude navždy posilou pro ty, kdo ho hledají a jdou s ním po společné cestě. Ježíš jde cestou poslušnosti až do krajnosti, odevzdává se Otci a stane se nám darem života.

Všechno se v Ježíšovi zvedá proti této cestě hrůzy, jeho propastná hrůza je tak lidská! Všechno dostal od Otce, teď mu má v utrpení zase všechno vrátit, i svoje lidské bytí s tělem a duší, svůj život, který byl jen milující a uzdravující náklonností k člověku. Nepochopitelnost jeho utrpení je projev Boží lásky k člověku: protože nás miluje bez hranic, odevzdává svého Syna hrozné noci smrti. Ježíše svírají smyčky strachu, ale přednáší je Bohu a volá: „Otče!“ Nepotlačuje strach, ale s důvěrou jej odevzdává Tvůrci života, vševědoucímu a pečujícímu Bohu, svému Otci: „... at' se stane ne má vůle, nýbrž tvá!“¹⁶ Jeho úzkost se stává úzkostí omilostněnou. Přes hlubokou opuštěnost se dává k dispozici vůli svého Otce. Učedníci spí, nejsou schopni mít účast s ním v jeho utrpení a nést s ním tíhu hodiny. „Tehdy ho všichni učedníci opustili a utekli.“¹⁷

Ve mně je tolik úzkostí: úzkost před smrtí a její nejistotou, strach z nesmyslnosti života, z nesnesitelnosti utrpení. Bez důvěry by mne tyto úzkosti musely zničit. Lidské opory a jistoty jsou křehké a vratké. Ve společenství s Ježíšem a jeho smrtelnou úzkostí nejsem však svým úzkostem vydán napospas, nezatlačují mě do chladné osamocенosti. Jestliže se spolehnu na Boží lásku a přenechám jí všechny své obavy s důvěrou, poznám, že tato láskaje silnější než moje vnitřní bída. Tato zkušenost se však uskuteční jen tehdy, jestliže Bůh je pro mne živým a přítomným Bohem. Jen potom se promění má úzkost bez milosti v úzkost omilostněnou, vykupující.

II. tajemství bolestného růžence: Který byl pro nás bičován

Uzdravující rány

Jan 18, 28-40

Přes propastnou úzkost Ježíš neuprchl ani před Bohem ani před sebou. Navenek je zajatcem, vnitřně však zůstává svobodou. Mesiáš musí trpět, aby našel a zachránil, co bylo ztraceno,¹⁸ a aby zjevil Boží záměry spásy. „My máme zákon a podle tohoto zákona musí zemřít.“¹⁹ Lidé nevědomky slouží chladem a zvlí svého srdce tomuto „MUSÍ“. Bůh má také zákon, zákon lásky. Tato láska nechce smrt, ale život lidí, i když cena za to je velmi vysoká: Syn Boží musí zemřít-za život světa. Kde na lásku naráží nenávisť, bude milující zničen. „Pilát... Ježíše vydal, aby se jim stalo po vůli.“²⁰ „Potom dal Pilát Ježíše zbičovat.“²¹ Kariéra a úspěch jsou pro Piláta důležitější než život jednoho člověka. Slovo Boží se stalo tělem: Bůh se stal jedním z nás, proto patří i utrpení a smrt k jeho lidské podstatě. Rány bičování rozdírají jeho tělo, posměch a potupa odhalují bezmocnost světa.

Všechno jeho působení vyústí v utrpení a umučení. Jeho ranami jsme uzdraveni²². Jeho rány uzdravují rány našeho srdce. Vynáší je nahoru na dřevo kříže a uzdravuje je svou služebnou poslušností. Na Golgotě přivádí nás lidi znovu do společenství života s Bohem. Také naše rány, neseme-li je na svém těle jako rány Ježíšovy, ztrácejí moc lidské prohry, protože se stávají účastnými vykupující a uzdravující Boží lásky.

I ve mně se občas ozve Pilát: dvojsmyslnost v životě a v řeči. Oportunismus a zvlí. Ale také něco ze smýšlení Ježíšových nepřátel je ve mně: tvrdost srdce ve jménu lidských zákonů, promítání zla ze mne na mé bližní, život zničující nenávisť; to vše vyrůstá z nepřiznané, potlačené viny. To jsou má každodenní muka, kterými však svým scestným postojem zatěžuji i svého bližního. Podle těchto mých zákonů ho odsuzuji a musí zemřít, protože neodpovídá mým představám, mému očekávání a životním plánům. V Ježíši Kristu však nebyla žádná dvojsmyslnost. Své ANO vůči mně donesl až na kříž²³ a všechno, co je ve mně nezdravé, sám v sobě protrpěl. Protože sám je Pravda, otevírá mi k ní cestu, učí mě se pro ni žít a riskovat svou vážnost. Jestliže se však této lásce k pravdě uzavírám²¹, obelhávám sám sebe a vytrhuji se ze spojení s Kristem, mým Spasitelem. Pane, ukryj tyto mé rány do svých uzdravujících ran.

III.tajemství bolestného růžence: Který byl pro nás trním korunován

Ejhle, člověk!

Jan 19, 2-7

Ježíš jde cestou opravdové velikosti: panuje tím, že slouží, je slabý, protože je silný. Nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil s mocí bezbranné lásky.²⁵ To je pro lidi, jako je Pilát, nepochopitelné, stejně jako slovo Ježíšovo: „Moje království není z tohoto světa“²⁶, z tohoto světa vlády a utlačování. Jeho království je založeno na oné nezměrně lásce, která ho stojí smrt, zatímco světu otvírá cestu do pravé svobody. Toto tajemství zůstane Pilátovi a shromáždění na soudném stolci skryto. Ježíš o tom ví a mlčí. Pro dav je toto mlčení nesnesitelné. Spíše souhlasí s křikem biřiců, kteří Ježíše drží spoutaného a dělají si z něho hrací míč své krutosti.

Vojáci upletli korunu z trní a vsadili mu ji na hlavu. Plivali na něho, bili ho do tváře a vysmívali se mu: „Buď zdrav, židovský králi!“²¹ Spoutaného, krví zbroceného, zesměšněného Ježíše vyvádí Pilát ven a volá: „Ejhle, člověk!“²⁸ Zde je člověk, bratr nespočetných, bezejmenných obětí nezaviněného utrpení, bratr mučených, týraných a trápených. Má jejich tvář, jejich nahotu, jejich pošlapanou důstojnost. Avšak v jejich utrpení je skryto tajemství výkupné oběti Ježíšovy. Bůh nepřišel proto, aby odstranil lidské utrpení, přišel, aby sdílel lidskou bolest, vzal ji na sebe a uzdravil její živné kořeny. Kristus byl poslán nu smír za hřích světa, aby na svém těle hřích odsoudil.²⁹ Jako král bolesti zlomí jařmo samovlády - hřích všech hříchů - a opět nastolí vládu Boží lásky.

* * *

Všemi projevy své nelidskosti, které mohou mít rysy velmi rafinované, vysmívám se znovu Králi trním korunovanému. Vysmívám se mu svou vlastní spravedlností, svou povzneseností a pohrdáním lidmi, utiskováním svých bližních. Jak Často byl vysmíván i od církve v jejich dějinách triumfalismu a touhy po moci. Láska se však projevuje ve vlastním ponížení, v omezování sebe, v jednání a bytí pro druhého.³⁰ Lidé tohoto smýšlení jsou Bohu blízcí, žijí z ústřední skutečnosti „nového přikázání“, jak nám ji Ježíš otevřel. Dokázal, že lidskost Boha je silnější než nelidskost člověka. Pane, dej, ať můj život vzejde z Tvého života pokory!

IV. tajemství bolestného růžence: Který pro nás těžký kříž nesl

Boží tvář v lidském srdci

Lk 23, 24-32

Kříž Ježíšův je těžký, příliš těžký. Je obtěžkán vši vinou a vši bolestí, které zavínil hřích. Křížová cesta Ježíšova je křížovatkou mnoha lidí, lhostejných a povrchních, lidí prázdných a těch, kdo si sami vystačí, protíná cesty obětí a také jejich popravčích, cesty nevinných i těch, kdo se zatížili vinou. Každý se může rozhodnout sám: nést břemeno utrpení světa a tím ho ulehčit, neboje ještě zvětšit. Ježíše nesoucího kříž následovat, a tak ho doprovázet do života, nebo se sám odsoudit k neplodnosti a marnosti. Tuto odpovědnost nese každý sám za sebe. Šimon Cyrenský, přinucený nést kus cesty kříž místo vyčerpaného Ježíše, se dostává do zcela jedinečného vztahu k němu. Stává se Vykupitelovým bližním a sám vstupuje do historie spásy. Žena z přihlížejícího davu se neostýchá projevit svůj soucit s trpícím. Přistoupí a jemně přitiskne svůj šátek na bolestí ztrhanou tvář nevinného Člověka. Ještě hlouběji než na roušku se vtiskne Ježíšova tvář do jejího srdce a změní její vlastní tvář, její život.

* * *

Zatímco některé ženy mají soucit s Ježíšem nesoucím kříž, Matka trpí se svým Synem. Bezejmenná kráčí v davu, jde s jeho láskou až pod kříž a nese s ním hluboce zraněný svět. Zrodila světu největší dar Boha lidem, živila ho a chránila. Teď přihlíží, jak je tento dar lidmi zničen. Avšak ve své silné víře vkládá tuto nepochopitelnou hodinu do vůle Boží a přijímá jeho tajemný plán spásy, jenž se právě teď na kříži radikálně naplňuje. Tento plán Boží lásky a poslušnost jejího Syna je počátkem nové nezrušitelné smlouvy mezi Bohem a lidmi, smlouvy spásy pro celý svět.

* * *

„Snášejte to, když je vám na druhém něco obtížného: tak vyplníte zákon Kristův.“³¹ Na svých cestách, mnohdy křížových, potkávám sestry a bratry - Ježíše nesoucího kříž. Jsou připoutáni ke kříži. Pomohu-li jim nést jejich životní kříž a podám-li jim roušku své lásky, přibližuji se tak s Veronikou k Tomu, který se za mne vydal na smrt. On vtiskne svoji tvář do mého srdce, a já se pak mohu setkávat se všemi lidmi jeho očima a jeho srdcem. Tiše splním zákon Kristův a zaslíbené království jeho lásky vstoupí skrze mne do našich životních událostí: jeden bude pro druhého spásou.

V. tajemství bolestného růžence: Který byl pro nás ukřižován

Dokonáno jest! *Jan 19, 23-37*

Protože se Ježíš ponížil až do pekla lidského bytí a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži, vyvýšil ho Bůh nade všecko.³² Od té doby není už kříž znamením lidského ztroskotání, ale mnohonásobí se v něm nekonečná láska Boha k nám, lidem. Tím, že se Boží syn stává „hříchem“, zjevuje všemohoucnost této lásky, jež je v bezmocnosti silnější než smrt, a vysvobozuje člověka z jeho hříšnosti a odcizení Bohu. Svou chudobou obohatil člověka.³³ Davem byl zabit, ale svou milosrdnou láskou zachraňuje lidi. Umírá jako pšeničné zrno. aby daroval novy, věčný život. Svou smrtí zničil smrt a přináší zemi plnost bytí. Na kříži sklání Ježíš svou hlavu a odevzdává svého ducha do rukou Otcových. A tu se k němu sklání jeho Otec: ještě nevyřkl své poslední slovo.

Maria stojí pod křížem, bezmocná a mlčící. Každé slovo jí uvízne bolestí v hrdle. Celou svou lásku k trpícímu Synu nemůže vyslovit jinak než tím, že trpí spolu s ním. Její mateřské srdce je naplněno starostmi a obavami, ale protože dozrála až k nejvyšší oběti, ví, že Bůh má s lidmi soucit. Když stojí pod křížem, uprostřed nejhlubší úzkosti zazní k ní příslib: „Ženo. to je tvůj syn. ... To je tvá matka!“³⁴ V těchto slovech se ozývá tajemství trvajících Boží lásky ke všem lidem, kteří jsou jí zde svěřeni. Jak stála nad kolébkou svého syna, tak stojí nyní pod křížem - kolébkou nového, vykoupeného života nespočetných učednic a učedníků jejího Syna, kteří po všechny věky budou pojati do života a smrti Ježíšovy. Pro svou vytrvalost pod křížem, jako žena oběti a nejnaternější věrnosti, je jim Maria dána jako matka.

„Stále prožíváme na svém těle Ježíšovo umírání, aby i Ježíšův život byl patrný na našem těle.“⁵⁵ Kříž, který je tak hluboce zakotven v mém vlastním těle, v životě mých bližních a církve, mohu chápat jen v perspektivě lásky, života a plodnosti jako znamení vykupující lásky. Je to místo, kde se setkávám s Bohem a jeho nezlomnou náklonností, s Bohem, jenž vytváří vztah mezi mnou a bližním. Jako on, chci i já stát v budoucnu vždy na straně slabých, chudých a hříšných. Oba zločinci na Golgotě visí v prostoru nejbližšího umírajícímu Pánu. Jeden z nich má už zde účast na jeho výkupné smrti, druhý mu odepřel chopit se nabízené ruky. Toto se stále opakuje v lidských dějinách. Ježíš podává svou ruku i mně, aby mne k sobě přitáhl, abych se s ním stále více sjednocoval až k jednotě, která můj život může proměnit v Jeho. Kříž mne vtahuje do této proměny a stává se cestou, jež mě vede k Velikonocům. Náplní mého života bude stále více Kristus a v něm se sám stanu darem pro spásu světa.

SLAVNÝ RŮŽENEC - TAJEMSTVÍ DOVRŠUJÍCÍ LÁSKY

I.tajemství slavného růžence: Který pro nás z mrtvých vstal

Nebojte se, já jsem to!

Lk 24, 36-41

Otec svého Syna neopustí, smrt není koncem. Pro něj je život posledním, protože „slabá Boží věc je silnější než lidé“. ³⁶ Tam, kde se zdá již všechno ztraceno, v nulovém bodě života, tam teprve působí zachraňující láska Boha. V hrobě, v temnotě země, v propasti smíti začíná nový život. Neodvalitelný kámen je z hrobu odvalen, jsou zlámány řetězy smrti. Jak se to stalo, zůstává tajemstvím navždy. Jen ten, kdo miluje, může věřit, a jedině ten, kdo uvěřil, stane se milujícím. Kdo miluje, vidí podstatně, že Bůh je Bohem života, který říká ANO svému Synu a probouzí jej jako prvního k životu. A skrze něj propůjčuje smrti zasvěcenému stvoření nový, nezničitelný život: „Jako totiž pro svoje spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Klíštěm všichni budou povoláni k životu.“³⁷

„Proč hledáte živého mezi mrtvými?“³⁸ Jizvy Ukřižovaného dodávají při setkání učedníků a učednic se Zmrtvýchvstalým důvěryhodnosti: po překonání prvních pochybností ho poznávají. Přesto, aby překonal cizost, musí opakovat: „...vždyť jsem to já sám.“³⁹ Setkává se s ustrašenými za zavřenými dveřmi, na cestě, při jejich všední rybářské práci, mluví a jí s nimi. Všechna tato setkání jsou prostá a probíhají v duchu důvěry a přátelství. Učedníci prožívají novým způsobem hluboké společenství s Ježíšem. Uprostřed nich je jejich bližním, který jim rozvážně otvírá smysl života: život za život.

Jako Maria z Magdaly sedávám také s pláčem u hrobu, někdy dokonce v něm, v prázdném a tmavém hrobě svého života, a ptám se: Kdo odvalí velký kámen egoizmu, závisti a malověrnosti mého zkamenělého srdce? Kámen přesahuje mé síly, zatlačuje můj životní pramen. Nebude-li odstraněn, nemůže svoboda Božích dětí dýchat a náplň života nachází jen neúrodnou půdu. Avšak důvěřuji v oživující Boží lásku. Může ze mne udělat Člověka, který z této lásky žije a svou láskou probouzí obezřetně své bližní k novému životu. Tak už v dnešním dni nastává mé zmrtvýchvstání: z prázdného, zlomkovitého, zdánlivého života vykvete plodný život se Zmrtvýchvstalým. Tím živě dosvědčím: Kristus žije! „... s Kristem jste byli vzkříšeni.“⁴⁰ Už dnes!

II. tajemství slavného růžence: Který pro nás na nebesa vstoupil

Pán uprostřed našeho života

Mt 28,16-20, Sk 1, 6-11

Bůh ho nade všechny povýšil..., aby každý jazyk vyznal: Ježíš Kristus je Pán!⁴¹ On jako člověk se vrátil s konečnou platností do světa Božího, jako první z našeho světa je doma. Kristus nyní žije zcela ve sféře bytí Boha, v bytí, které je jen láskou. To je nebe: úplné, dokonalé společenství s Bohem, nekonečná skrytost, po níž my lidé hluboce toužíme jako po svém štěstí. Kristus je dokonale, nejvlastněji v Bohu, proto je Pánem. Jeho dokonalost neznamená konec, ale začátek jeho vlády, Alfa a Omega moci lásky. Je životodárným, oživujícím duchem.⁴² A skrze něho jsme povoláni do dokonalého společenství s Otcem, Synem a Duchem. „Otče, chci, aby tam, kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal!”¹³

Ježíš, který je s námi po všechny dny, žije a působí ve slávě Boha, v níž je nejhluběji pojata i naše konkrétní lidská skutečnost. Bůh chce s námi sdílet svůj vlastní život, v něm máme možnost vzestupného růstu do neomezeného světa Božího, otevírá se nám dokonalost a naplnění. Jsme povoláni k tomu, abychom naši konečnost, pomíjejícnost a jakékoliv omezení přemáhali skrze Krista. To je ona radostná zvěst, kterou podle příkazu Ježíšova měli učedníci vnést do světa. Život podle evangelia je živým odkazem vyvýšeného a vzkříšeného Pána a jeho skryté přítomnosti mezi námi. Získá-li v nás jeho slovo dynamiku a tvar, sdělujeme ho svým existenciálním bytím. Se vši prostotou můžeme pak dosvědčit, že Ježíš žije a že naším cílem je dovršení v Bohu.

Po Ježíšově návratu k Otcí zůstávají učedníci nadále na zemi. S Ježíšem a jeho poselstvím v srdci putují dále po prašných a dlážděných cestách Římské říše, aby splnili příkaz svého mistra: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu.”⁴¹ Vyvýšení Ježíše je spojeno s posláním - to platí i pro mne. Protože jsem stejně jako stvoření určen k dokonalosti v Bohu, nesu zodpovědnost za svůj okolní svět. Tato zodpovědnost mě vyzývá k angažovanosti, nikoli k výkonnosti a otročké práci. Nebudu ušetřen námah, starostí ani obav, ale projeví se v nich Kristus jako Pán. Na jeho moc odkazují všude tam, kde mám dát upracovaným a obtíženým impuls naděje, kde jim vracím jejich důstojnost a provázím je v jejich potřebách. Tehdy poznávám a s vírou přijímám lásku, jakou má Bůh ke mně.⁴⁵

III. tajemství slavného růžence: Který pro nás Ducha Svatého seslal

V Duchu svatém se stát příbytkem Božím

Sk 1, 12-14; 2, 1-17

„Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa“⁴⁶ To jsou poslední slova Ježíšova k učedníkům. Neodpoutal se od země, ale zvláštním způsobem je mezi svými přítomen. Nežije už jenom s nimi, ale nyní také v nich. „V onen den poznáte, že já jsem ve svém Otci a vy ve mně jako já ve vás“⁴⁷ Bůh je láska: Láska Otce plodí Synu, láska Syna se zcela odevzdává Otci a láska obou se spojuje v božské osobě Svatého Ducha. Tato láska Trojjediného Boha je nám vlita v nezměřitelné plnosti do našich srdcí.⁴⁸ V Duchu svatém je člověku dána nová důvěrnost vůči Bohu, v níž smí volat: „Abba, Otče!“⁴⁹ a již je v Kristu spojen v nejvnitřnějším společenství s Bohem.

Kolem Marie a s ní se shromažďuje společenství učednic a učedníků, kteří se vrátili do Jeruzaléma, aby v modlitbách očekávali a přijali slíbeného Přímluvce. Maria je Ježíšovým darem rodící se církvi a ona jako Matka jí stále znovu přináší Syna a zůstává tak dále spojená s jeho dílem spásy. Duch svatý, životní síla Boží, naplňuje každého jednotlivé a proniká mladou obcí, která se s vírou a důvěrou přiznává ke svému zmrtvýchvstalému Pánu. Záplava věčné lásky se vylévá do srdcí lidí žízničných po vykoupení, do prázdných srdcí těch, kdo pod tíhou kříže ztratili jakoukoliv životní perspektivu. Bůh rozdává svou lásku, aby obdarovaní nastoupili cestu Boží a bez překážejícího balastu - naplnění Duchem svatým - stále znovu přinášeli Krista do světa.

„Miluje-li mě kdo, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat, a přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek“⁵⁰ Byt je něčím důvěrně známým, místem, s nímž jsem srostl, k němuž patřím a kde se vyznám. Dává mi svou pečeť a já mu dávám svou podobu. Jsem i já opravdu tím místem pro Boha? Jsem místem Božím? Nebo u mne nalezne jen pustinu? Nebo jsem jen neobyvatelnou komorou plnou harampádí? Boží láska, Duch svatý, chce sestoupit do hlubin mého bytí, do mé nejniternější svatyně, a učinit si tam svůj příbytek. Jen jako příbytek Boží jsem také jeho vizítkou pro spolubližní: Bůh se dívá z oken mé bytosti. Zve svět, aby vstoupil mými otevřenými dveřmi a tam u něho našel svůj domov. Každé setkání s lidmi pak roste do setkání s Bohem a jeho dobrotou. Společně vstupujeme do společenství s Otcem, Synem a Duchem svatým a žijeme z krevního oběhu věčné lásky.

IV. tajemství slavného růžence: Který tě, Panno, do nebe vzal

Návrat k plnosti

Maria dala Bohu ve svém životě plný prostor. Nerozdělené, s tělem a duší patřila jemu. Přišla hodina, kdy odevzdá svůj život tomu, který ji povolal k bytí. **Za** branou smrti je jí však dán prostor věčnosti bez hranic, teď žije zcela a neporušeně u svého Pána¹¹ a podílí se na bohatství jeho života. Kristus, kterého počala ve svém těle, přijímá nyní svou matku do slávy Boží, tam, kde už není noc, kde není zármutek, nárek ani žádná bolest¹². Matka a Syn žijí navždy v nerozlučném spojení. Protože se Maria odevzdala Bohu bez výhrad, je jím nyní obdarována životem bez míry, neboť skrze její svolení dosáhl Bůh svého nejvyššího vítězství: osvobození člověka z moci smrti. Ona je první vykoupenou, plně vykoupenou a dokonalou. V ní utkal Bůh naši budoucnost, pojímající celého člověka, tělo a duši. Maria nazírá a zakouší Boha a jeho tajemství v nekonečné plnosti, a přece zůstává jako matka Ježíšova živou připomínkou svého Syna a jeho díla spásy.

* * *

Bůh chce vítězství nad smrtí uskutečnit u každého z nás a nás přivést k dokonalosti v sobě: ..... k tomu vás povolal .... abyste dosáhli slávy u našeho Pána Ježíše Krista. ""*³ To je cíl našeho života, že Kristus, náš vykupitel „přemění naše ubohé tělo. aby nabylo stejné podoby jako jeho tělo oslavené. ""¹ Proto musíme už teď jako lidé žít naplno, v jednotě těla a duše podle plánu, který s námi Bůh má, a dovést jej k plnému rozvinutí. Tento plán odpovídá co nejlouběji našim lidským možnostem a našim nejdůvěrnějším očekáváním. Každý z nás se má stát plně člověkem. Také tělo máme milovat stejnou láskou, jakou milujeme Boha. nás samotné a bližního.⁵⁵ Tím, že v sobě hledáme smysl našeho celkového rozvoje, rozhodujeme se pro Boha. a nemůžeme se stát kořistí náruživých mechanismů vůle, touhy po vlastnění, a budeme uchráněni před tím, abychom sami ze sebe udělali karikaturu.

* * *

Když je tedy někdo v Kristu, stal se novým stvořením. Staré řady pominuly, nové věci nastoupily.⁰⁶ Jestliže žiji v Kristu a s ním polovičatě, jestliže jako Bohem obdarovaný rozdávám jeho bohatství vypočítavé a skoupé, sotva mohu v sobě uskutečnit pravzor Stvořitele. Nové stvoření se nezrodí a já zakrním ve své sebestřednosti. Toto zrození se ve mně musí stát také pro druhé, aby rostlo společenství v Kristu. Maria a její nanebevzetí do světa Božího mi připomínají, že můj konečný a pravý příbytek je ve společenství s Bohem a jeho láskou. Má lidská láska se ukazuje jen jako kusé dílo. Ale s důvěrou čekám, že Bůh jednou dokončí tento fragment ve své dokonalosti.

V.tajemství slavného růžence: Který tě, Panno, na nebi korunoval

Služebnice se stává královnou

Mt 20, 20-28

Když církevní liturgie vztahuje na Marii slova tajemného Zjevení: „žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou z dvanácti hvězd kolem hlavy“⁵⁷, chce tím říci, že Maria se nezjevuje ve své vlastní slávě, ale v božském světle a že v sobě zrcadlí jen odlesk Božího milosrdenství a nekonečné dobroty. I ve věčném společenství s Kristem zůstává celý její život obrácen k jejímu Synu a zviditelňuje plnost jeho života všemi vlákny svého bytí: On je králem, on je osou, kolem níž se točí celý náš život. Její slova: „Udělejte všechno, co vám řekne,“^{o8} dostávají nyní novou dimenzi. Její pozemský život se vyznačoval jen klaněním, mlčením, nasloucháním a poslušností. Ve své prosté velikosti vnitřně uskutečnila královsky postoj, který její Syn žádá od svých učedníků: panovat znamená sloužit. Neboť On, Pán sesadí mocné z trůnu a pozdvihne ponížené.^{o9} Maria poukazuje na královské povolání všech lidí ke vznešenosti a svobodě Božích dětí. Maria svým bytím a působením je nám lidem dána jako cesta, jak dosáhnout pravé velikosti, kterou se vyznačovalo celé její žití.

* * *

Marii, jako služebnici Boží, jako Matku Boží a Královnou nebe poznáváme správně jenom ve světle Božího plánu vykoupení. Její život byla milost. Její radikální odevzdání zjevuje vždy jen velikost Boha, nikdy ji samu. Bůh je také matkou, více než všechny matky. Lidská příchylnost zůstává vždy jen ozvěnou něhy a jemnocitu Boha. Jako v ohnisku v něm sbírá Mariino mateřství mateřskou lásku, milosrdenství, ochranou sílu a soucit s člověkem. Proto je Maria lidmi vzývána jako královna a Matka milosrdenství, proto splývá ze rtů důvěrná modlitba: Ukaž, že jsi Matkou a že tvůj Syn ti nemůže nic odříci. V Marii oslavujeme a uctíváme „znamení naší naděje“. Na ní poznáváme, co Bůh připravuje člověku, který se mu upřímně otevře a nechá se jím obdarovat.

* * *

Otče, ať jsem poslem, služebníkem a matkou zjevující tvou lásku, v níž se všechno dokonává a dostává svou pravou velikost. Ježíši Kriste, tvá matka Maria šla s tebou až pod kříž. Tam se stala matkou všech, pro něž jsi položil svůj život. I já ji smím nazývat svou matkou a v jejím náručí najít cestu k tobě! Maria, ukaž mi, jak mám odpovědět na volání tvého Syna a jak ho mohu následovat. Pak doufám, že potkám Toho, který mé od věčnosti hledá a čeká na mne, aby mě obdaroval svým věčným pohostinstvím, které ty již u něho požíváš.